

Ankestyrelsens brev til Esbjerg
Kommune

28. maj 2025

J.nr. 25-48776

Ankestyrelsen
7998 Statsservice

Tel +45 3341 1200

ast@ast.dk
sikkermail@ast.dk

EAN-nr.:
57 98 000 35 48 21

Åbningstid - reception:
man-tors kl. 9.00-15.00
fre kl. 9.00-13.00

Åbningstid - telefon:
man-tirs kl. 9.00-15.00
ons lukket
tors-fre kl. 9.00-15.00

Tilsynsudtalelse om Esbjerg Kommunes overholdelse af kommunestyrelsesloven

På baggrund af sagsforløbet i Ankestyrelsens mulige tilsynssag om Esbjerg Kommunes kvalitetstandard for praktisk hjælp (vores j.nr. 24-121446) har Ankestyrelsens kommunale og regionale tilsyn fundet anledning til at rejse en tilsynssag i forhold til Esbjerg Kommunes overholdelse af kommunestyrelsesloven.

Resumé

Ankestyrelsen vurderer, at Esbjerg Kommune handler i strid med kommunestyrelsesloven ved ikke at tilvejebringe og udlevere de oplysninger, som Ankestyrelsen har bedt om i forbindelse med vores høring af 6. december 2024 og efterfølgende kommunikation med kommunen.

Vi beder byrådet i Esbjerg Kommune om umiddelbart efter førstkommande byrådsmøde at oplyse, om kommunen vil efterleve kommunens forpligtelse til at tilvejebringe og udlevere de oplysninger, Ankestyrelsen har bedt om.

Hvis byrådet fortsat ikke vil imødekomme Ankestyrelsens anmodning om oplysninger af 6. december 2024, skal vi bede om at modtage meddelelse om, hvordan hvert enkelt medlem af byrådet har stemt med henblik på at pålægge tvangsbøder til de af byrådets medlemmer, der er ansvarlige for kommunens manglende efterlevelse af kommunens forpligtelse.

Sagens oplysninger

Ankestyrelsens kommunale og regionale tilsyn udtalte den 30. november 2023, at Esbjerg Kommune handlede i strid med serviceloven og Ankestyrelsens praksis ved kun i enkeltstående tilfælde at bevilge hjælp til indvendig vinduespudsning. Ankestyrelsen bad i den forbindelse byrådet i Esbjerg Kommune om at oplyse, hvad vores udtalelse gav byrådet anledning til.

Byrådet i Esbjerg Kommune oplyste den 22. februar 2024, at byrådet havde godkendt en ændring i kommunens kvalitetsstandard, så det nu fremgik, at indvendig vinduespudsning kunne bevilges efter serviceloven. På baggrund af byrådets svar gjorde Ankestyrelsen ikke mere i sagen.

Ankestyrelsen blev efterfølgende opmærksom på, at det fremgik af Esbjerg Kommunes kvalitetsstandard for praktisk hjælp, at borgeren som udgangspunkt ikke kunne få hjælp til vinduesvask. Det fremgik desuden af Esbjerg Kommunes hjemmeside under beskrivelsen af hjælp til praktiske opgaver og rengøring, at hjælp til praktiske opgaver blandt andet ikke omfattede indvendig og udvendig vinduespudsning samt hovedrengøring.

Ankestyrelsen sendte derfor den 6. december 2024 en høring til byrådet i Esbjerg Kommune, hvor vi bad om en udtalelse fra byrådet. Vi bad byrådet om særligt at redegøre for, hvorfor kommunens kvalitetsstandard ikke var tilrettet i overensstemmelse med byrådets svar til Ankestyrelsen den 22. februar 2024. Vi bad desuden byrådet redegøre for, om kommunens praksis for så vidt angik hovedrengøring, som den fremgik af hjemmesiden, efter kommunens opfattelse var i overensstemmelse med regler og praksis, herunder Ankestyrelsens principmeddelelse 31-18.

Vi bad om at få udtalelsen inden to måneder fra høringen.

Ankestyrelsen rykkede den 11. februar 2025 byrådet for udtalelsen, da vi ikke kunne se, at vi havde modtaget den.

Esbjerg Kommune ved [A] kontaktede Ankestyrelsen telefonisk den 20. februar 2025 og oplyste, at de relevante punkter var slettet fra hjemmesiden, så hjemmesiden nu var i overensstemmelse med svaret af 22. februar 2024. [A] ville derfor høre, om vi fortsat ønskede en

udtalelse fra byrådet. Ankestyrelsen oplyste telefonisk, at vi fortsat ønskede en udtalelse fra byrådet.

Esbjerg Kommune ved [B] skrev til Ankestyrelsen den 25. februar 2025 og oplyste, at kommunens hjemmeside var rettet til i forhold til indvendig vinduespudsning og hovedrengøring, så den var i overensstemmelse med kommunens praksis. Det fremgik desuden af henvendelsen, at byrådet ville blive orienteret på byrådsmøde den 17. marts 2025.

Ankestyrelsen skrev den 28. februar 2025 til Esbjerg Kommune og oplyste, at kommunens svar til Ankestyrelsen endnu ikke havde været behandlet på et byrådsmøde, som vi havde bedt om i høringen af den 6. december 2024 og i den efterfølgende korrespondance med kommunen. Vi bad derfor byrådet i Esbjerg Kommune om at behandle sagen på førstkommande byrådsmøde og sende en udtalelse umiddelbart herefter. Vi oplyste desuden, at byrådet har pligt til at give Ankestyrelsen de oplysninger, som Ankestyrelsen anmoder om, og at Ankestyrelsen kan fastsætte en frist for afgivelse af oplysninger. Vi henviste i den forbindelse til kommunestyrelseslovens § 49, stk. 1, og stk. 3.

Ankestyrelsen skrev igen til byrådet i Esbjerg Kommune den 25. april 2025, da vi fortsat ikke havde modtaget en udtalelse, som havde været behandlet på et byrådsmøde. Vi bad derfor byrådet om at sende en udtalelse inden for en uge eller oplyse, hvornår byrådet forventede at svare. Vi oplyste, at hvis byrådet undlader at udføre en foranstaltning, som den efter lovgivningen har pligt til at udføre, kan Ankestyrelsen pålægge de ansvarlige medlemmer af byrådet tvangsbøder. Vi henviste i den forbindelse til kommunestyrelseslovens § 50 b, stk. 1.

Esbjerg Kommune ved [B] sendte den 29. april 2025 et referat fra byrådsmødet den 7. april 2025, hvor sagen blev behandlet. Følgende fremgår af referatet:

"Resumé

Ankestyrelsen gennemgik for et års tid siden en række kommuners kvalitetsstandarder som en del af retssikkerhedsinitiativerne på handicapområdet.

Ankestyrelsen blev i den forbindelse opmærksom på, at Esbjerg Kommunes kvalitetsstandard for praktisk hjælp efter servicelovens § 83 muligvis ikke var overensstemmelse med regler og praksis.

Med denne sag orienteres Byrådet om, at kommunens kvalitetsstandard for praktisk hjælp efter servicelovens § 83 rettes til efter Ankestyrelsens anvisninger.

Sagsfremstilling

Efter en henvendelse fra Ankestyrelsen i begyndelsen af 2024 besluttede Esbjerg Byråd på møde den 5. februar 2024 at præcisere, at indvendig vinduespudsning kan bevilges som en del af praktisk hjælp.

Beslutningen blev efterfølgende implementeret i den gældende kvalitetsstandard og har siden været en del af den gældende praksis i kommunen.

Ankestyrelsen har efterfølgende henvendt sig til kommunen og bemærket, at det ikke er blevet ændret på kommunens hjemmeside.

Dette er nu rettet til på kommunens hjemmeside, ligesom det også er rettet til under beskrivelsen af hjælp til praktiske opgaver og rengøring.

I beskrivelsen er det også rettet til i forhold til hovedrengøring, så hovedrengøring ikke længere fremgår som en opgave, man ikke kan få hjælp til.

Byrådssekretariatet har telefonisk informeret Ankestyrelsen om, at hjemmesiden er rettet til. Ankestyrelsen har insisteret på, at sagen behandles på et byrådsmøde.

Kompetencer

Sundhed & Omsorgsudvalget > Økonomiudvalget > Byrådet

Indstilling

Direktøren for Fritid Sundhed & Omsorg indstiller til Sundhed & Omsorgsudvalget, at det indstilles til Byrådet, at

- Byrådet orienteres om, at kommunens hjemmeside er rettet til, så det er i overensstemmelse med allerede gældende praksis.

Beslutning Byrådet 07.04.2025

Orientering givet.”

Reglerne

Følgende fremgår af kommunestyrelseslovens § 49, stk. 1 og stk. 3:

"§ 49. Kommunalbestyrelsen og styrelsesorganet for et kommunalt fællesskab, jf. § 60, skal tilvejebringe og meddele Ankestyrelsen de oplysninger og udlevere de dokumenter, Ankestyrelsen forlanger om forhold i kommunen henholdsvis det kommunale fællesskab.

[...]

Stk. 3. Ankestyrelsen kan fastsætte en frist for tilvejebringelse og meddelelse af oplysninger og udlevering af dokumenter efter stk. 1 og 2."

Følgende fremgår af kommunestyrelseslovens § 50 b, stk. 1 og stk. 2:

"§ 50 b. Undlader kommunalbestyrelsen at udføre en foranstaltning, som den efter lovgivningen har pligt til at udføre, kan Ankestyrelsen pålægge de medlemmer af kommunalbestyrelsen, som er ansvarlige for undladelsen, tvangsbøder.

Stk. 2. Et medlem kan ikke unddrage sig ansvar ved at undlade at stemme."

Følgende fremgår af de almindelige bemærkninger i forslag til lov om ændring af lov om kommunernes styrelse med flere love, LF 188 af 13. marts 2003:

"5.3.1.

[...]

Indenrigs- og Sundhedsministeriet er enig med de to udvalg. Lovforslaget indeholder derfor en præcisering i selve loven af kommunalbestyrelsens oplysningspligt over for tilsynet og af tilsynets adgang til fristfastsættelse i forbindelse med anmodning om oplysninger.

Tilvejebringelse af oplysninger fra kommunalbestyrelsen vil ofte være afgørende for tilsynsmyndighedens mulighed for at tage stilling til en sag.

Ministeriet er endvidere enig med Ekspertgruppen i, at præciseringen i selve loven af kommunalbestyrelsens oplysningspligt over for tilsynet og af tilsynets adgang til fristfastsættelse i forbindelse med anmodning om oplysninger indebærer en forbedring af muligheden for at anvende sanktioner i

tilfælde af kommunalbestyrelsens undladelse af at efterkomme forpligtelsen. Lovforslaget indeholder derfor en præcisering af adgangen til at fastsætte svarfrister. En overskridelse af en fastsat svarfrist kan herefter umiddelbart anses som en undladelse, der kan berettige til anvendelse af tvangsbøder med henblik på at gennemtvunge tilvejebringelsen af oplysninger.”

Følgende fremgår af bemærkningerne til § 49, stk. 1 i forslag til lov om ændring af lov om kommunernes styrelse med flere love, LF 188 af 13. marts 2003:

”Forpligtelsen til at tilvejebringe oplysninger til statsamtmanden påhviler kommunalbestyrelsen henholdsvis et kommunalt fællesskabs styrelsesorgan, dvs. det organ, som ledelsen påhviler, hvilket beror på en fortolkning af fællesskabets vedtægter. Forpligtelsen kan i overensstemmelse med den kommunale styrelseslovs generelle ordning i det omfang, statsamtmanden ønsker, at oplysninger m.v. meddeles via kommunalbestyrelsen henholdsvis det kommunale fællesskabs styrelsesorgan, ikke delegeres.

Kommunalbestyrelsens henholdsvis et kommunalt fællesskabs styrelsesorgans undladelse af at efterkomme forpligtelsen til at tilvejebringe oplysninger til statsamtmanden vil kunne sanktioneres med tvangsbøder over for de ansvarlige medlemmer, jf. den foreslåede bestemmelse i lov om kommunernes styrelse § 50 b.”

Sådan vurderer vi sagen

Ankestyrelsen vurderer, at Esbjerg Kommune handler i strid med kommunestyrelsesloven ved ikke at tilvejebringe og udlevere de oplysninger, som Ankestyrelsen har bedt om.

Det følger af kommunestyrelseslovens § 49, stk. 1 og stk. 3, at kommunalbestyrelsen (i dette tilfælde byrådet) skal tilvejebringe og meddele Ankestyrelsen de oplysninger og udlevere de dokumenter, Ankestyrelsen forlanger om forhold i kommunen, og at Ankestyrelsen kan fastsætte en frist for dette.

Vi lægger vægt på, at vi i høringen af 6. december 2024 og den efterfølgende korrespondance med Esbjerg Kommune har gjort opmærksom på, at vi beder om en udtalelse fra byrådet. Det fremgår af forarbejderne til kommunestyrelseslovens § 49, stk. 1, at forpligtelsen til

at udlevere oplysninger m.v. ikke kan delegeres, når Ankestyrelsen ønsker at oplysningerne meddeles via byrådet.

Vi lægger også vægt på, at det fremgår af det fremsendte referat fra byrådsmødet den 7. april 2025, at sagen alene har været behandlet i byrådet som et orienteringspunkt. Ankestyrelsen har derfor ikke modtaget en udtalelse fra Esbjerg Kommune, som har været behandlet i byrådet.

Det fremgår af bemærkningerne til kommunestyrelsesloven, at en overskridelse af en fastsat svarfrist kan anses som en undladelse af en forpligtelse med den fornødne klarhed til at undladelsen kan berettige anvendelse af tvangsbøder med henblik på at gennemtvinge tilvejebringelsen af oplysninger.

Ankestyrelsen kan altså pålægge byrådsmedlemmerne tvangsbøder med henblik på at få kommunen til at udlevere, de oplysninger der er anmodet om, hvis kommunen ikke har gjort det inden for den fastsatte frist. Vi lægger i den forbindelse vægt på, at Ankestyrelsen flere gange har rykket for at modtage de oplysninger, der er bedt om, uden at Esbjerg Kommune har fremsendt dem.

Vi beder om byrådets bemærkninger til vores udtalelse

Ankestyrelsen beder byrådet i Esbjerg Kommune om umiddelbart efter førstkommande byrådsmøde at oplyse, om kommunen vil efterleve kommunens forpligtelse til at tilvejebringe og udlevere de oplysninger, Ankestyrelsen har bedt om i forbindelse med vores høring af 6. december 2024 og efterfølgende breve.

Det er Ankestyrelsens retsopfattelse, at en undladelse af at efterleve Ankestyrelsens anmodning om oplysninger af 6. december 2024 vil medføre, at det fornødne klare grundlag for anvendelse af sanktioner efter kommunestyrelseslovens § 50 b er til stede.

Hvis byrådet fortsat ikke vil imødekomme Ankestyrelsens anmodning om oplysninger af 6. december 2024, skal vi derfor bede om at modtage meddelelse om, hvordan hvert enkelt medlem af byrådet har stemt.

Vi offentliggør denne udtalelse på www.ast.dk.

Ankestyrelsens kompetence som tilsynsmyndighed

Ankestyrelsen fører tilsyn med, at kommunerne overholder den lovgivning, der særligt gælder for offentlige myndigheder. Det står i § 48, stk. 1, i kommunestyrelsesloven.

Ankestyrelsen kan udtale sig om lovligheden af kommunale dispositioner eller undladelser. Det står i § 50, i kommunestyrelsesloven.

Ankestyrelsen kan pålægge de ansvarlige medlemmer af byrådet tvangsbøder, hvis byrådet undlader at udføre en foranstaltning, som den efter lovgivningen har pligt til at udføre. Det står i § 50 b, stk. 1, i kommunestyrelsesloven.

Venlig hilsen

Nanna B. Damgaard

Vi har anvendt:

Lov om kommunernes styrelse (kommunestyrelsesloven), senest bekendtgjort ved lovbekendtgørelse nr. 69 af 23. januar 2024